

ASSIGNATURA:	EMBRIOLOGIA CLÍNICA HUMANA
MATÈRIA:	ORIGEN I EVOLUCIÓ DE L'HOME
DEPARTAMENT:	PATOLOGIA I TERAPÈUTICA EXPERIMENTAL
UNITAT:	ANATOMIA I EMBRIOLOGIA HUMANA
CRÈDITS TOTALS:	4,5
COORDINACIÓ:	DR. VICTOR GÖTZENS I DR. JOSEP MARIA DE ANTA
PROFESSORAT:	DR. VICTOR GÖTZENS I DR. JOSEP MARIA DE ANTA

OBJECTIUS GENERALS

Introduir l'alumne en l'embriologia descriptiva i causal humana, incloent tant el període de formació de l'embrió inicial (embriologia general), com dels principals sistemes (organogènesi). Es pretén que l'alumne conegui i entengui els processos i canvis morfogènètics que tenen lloc durant el desenvolupament humà normal i que condueixen a l'aparició d'alteracions teratològiques, així com les causes que les produeixen.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Conèixer el procés de desenvolupament normal de l'embrió humà.
- Conèixer les principals alteracions congènites humanes que afecten els diferents òrgans o sistemes, així com entendre les seves causes.

TEMARI:

Temari teòric

Tema 1. Introducció. Malformacions congènites. Embriologia general. Període embrionari i fetal. 1a i 2a setmana de la gestació. Fecundació. Segmentació. Implantació del blastocist. Implantacions ectòpiques. Formació del disc embrionari bilaminar. Moles hidatiformes. empremta genòmica.

Tema 2. Embriologia general. 3a setmana de la gestació: gastrulació; formació del disc germinal trilaminar. Gastrulació anòmala. 4a setmana de la gestació: plegament embrionari; neurulació; formació de les cavitats corporals. Malformacions del tancament del tub neural. 4-8 setmana: període organogenètic. Derivats de les capes germinals.

Tema 3. Període fetal. Creixement fetal. Estimació de l'edat fetal. Diagnòstic fetal. Patiment fetal.

Tema 4. Membranes fetals i placenta. Formació, estructura i funció de la placenta. Decídua. Destí del sac vitel·lí i l'aloide. Cordó umbilical. Circulació placentària. Cavitat i líquid amniòtics. Embarços múltiples: bessons mono i dizigòtics; bessons units.

Tema 5. Organogènesi. Desenvolupament del cap i del coll. Formació del crani. Formació, diferenciació i destí dels arcs faríngics. Desenvolupament de la llengua i derivats de les bosses faríniques. Glàndules tiroide, paratiroides i timus. Morfogènesi facial. Malformacions craniofacials.

Tema 6. Organogènesi. Desenvolupament de l'esquelet axial, estern i costelles. Desenvolupament de la musculatura del tronc. Desenvolupament de l'aparell apendicular. Desenvolupament dels músculs de les extremitats. Malformacions congènites de les extremitats.

Tema 7. Organogènesi. Desenvolupament del cor. Formació i plegament del tub cardíac primitiu. Formació de les cavitats i vàlvules cardíques. Desenvolupament del sistema de conducció cardíac. Malformacions congènites cardíques.

Tema 8. Organogènesi. Desenvolupament de l'aparell vascular. Vasculogènesi. Desenvolupament i destí dels arcs aòrtics. Desenvolupament dels sistemes venosos vitel·lí, umbilical i cardinal. Formació de la circulació coronària. Circulació fetal i postnatal. Malformacions vasculares.

Tema 9. Organogènesi. Desenvolupament de l'aparell respiratori. Vies respiratòries inferiors. Tràquea. Bronquis. Pulmons. Períodes de desenvolupament pulmonar Fístules tràqueoesofàgiques. Síndrome d'insuficiència respiratòria.

Tema 10. Organogènesi. Desenvolupament de l'aparell digestiu. Morfogènesi de l'estómac, fetge, vies biliars, pàncrees i melsa. Formació de les membranes seroses abdominals. Rotació i plegament de l'intestí mig. Divisió de la claveguera i formació de la porció final del recte.

Tema 11. Organogènesi. Desenvolupament de l'aparell urogenital. Destí dels nefrotomes cervicals. Desenvolupament del mesonefros i el metanefros. Desenvolupament dels conductes genitals. Desenvolupament de les gònades. Formació de la bufeta urinària i desenvolupament dels genitals externs. Malformacions de l'aparell urinari i genital.

Tema 12. Organogènesi. Desenvolupament dels ulls. Morfogènesi de la cúpula òptica, el cristal·lí, la còrnea, l'iris i el cos ciliar. Formació de la retina i del nervi òptic. Desenvolupament dels músculs oculars extrínsecs i de les parpelles. Malformacions oculars.

Tema 13. Organogènesi. Desenvolupament de la oïda. Formació del laberint membranós. Formació de

la cavitat timpànica i de la trompa auditiva. Formació dels ossos de la oïda. Formació de la oïda externa i de la membrana timpànica. Malformacions òtiques.

Tema 14. Organogènesi. Desenvolupament de l'encèfal. Prosencèfal, mesencèfal i romboencèfal. Formació dels nuclis dels parells cranials i dels seus ganglis. Desenvolupament dels sistema ventricular. Malformacions encefàliques. Exencefàlia. Microcefàlia. Agenesia del cos callós. Hidrocefàlia.

Tema 15. Organogènesi. Desenvolupament del sistema tegumentari. Formació de la pell, glàndules epidèrmiques, pèl, ungles i dents. Alteracions que afecten el sistema tegumentari.

AVALUACIÓ

Contingut

Corresponent al temari teòric.

Procediment

És pot fer un treball bibliogràfic o fer l'examen teòric

Treball bibliogràfic

D'àmbit específic (referent a alguna patologia o síndrome), o bé de caire més ampli (sobre varies malformacions que afectin determinats òrgans o sistemes) en els quals s'inclouï tant aspectes clínics, com experimentals. A iniciativa de l'alumne, però consultant sempre amb el professor.

Examen teòric

Examen tipus test d'un màxim de 50 preguntes d'elecció múltiple.

Criteris d'avaluació

Treball bibliogràfic

Segons estructura, redacció, organització, bibliografia i presentació.

Examen teòric

Caldrà aconseguir un 50% de la puntuació total, on cada pregunta valdrà 1 punt, i cada error descomptarà 0,25 punts.

Criteris de qualificació final

Treball bibliogràfic

Segons estructura, redacció, organització, bibliografia i presentació.

Examen teòric

Caldrà aconseguir un 50% de la puntuació total, on cada pregunta valdrà 1 punt, i cada error descomptarà 0,25 punts.

METODOLOGIA DOCENT I RECURSOS D'APRENTATGE

Referències bibliogràfiques

- LARSEN, W.J. Embriología Humana. Elsevier Science. 3a edició. 2003.
- MOORE, K.L. & Persaud, T.V.N. Embriología Clínica. Elsevier Science. 7ª edició. 2004.
- SADLER, T.W. Embriología Médica (de Langman). Editorial Panamericana. 9ª edició. 2004.
- CARLSON, B.M. Embriología Humana y Biología del Desarrollo. Ediciones Harcourt. 3a edició. 2005.

REQUISITS D'APRENTATGE

Per a cursar aquesta assignatura cal tenir coneixements suficients sobre l'anatomia humana. Cal que l'alumne hagi superat les assignatures d'Anatomia Humana de l'Aparell Locomotor i d'Anatomia Humana d'Òrgans i Sistemes, a més de l'assignatura de Biologia del Desenvolupament.